

Kommunstyrelseförvaltningen
Samhällsutvecklingsavdelningen / Planenheten

UNDERSÖKNING OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Detaljplan för Jordbromalm 3:1 m.fl.

Jordbro, Haninge kommun

Enligt miljöbalkens kapitel 6, 5 §, ska kommunen undersöka om genomförandet av en detaljplan kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. Undersökningen innebär att kommunen identifierar omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, samt att kommunen samråder om detta med länsstyrelsen och andra myndigheter som kan bli berörda av detaljplanen.

I miljöbedömningsförordningen (2017:966, 5 §) anges vilka omständigheter som kommunen ska utgå från vid en undersökning. Exempelvis för detaljplanen relevanta miljöproblem, miljöeffekters omfattning och om dem kan avhjälpas, risker för människors hälsa eller för miljön till följd av olyckor, miljö kvalitetsnormer, kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen.

Kommunen ska, efter att undersökningen genomförts, ta ställning till om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller ej. Undersökningen och ställningstagandet ska samrådats med berörda myndigheter. Därefter tar kommunen ett särskilt beslut, som avgör frågan. Om betydande miljöpåverkan kan antas ska en strategisk miljöbedömning göras, inklusive framtagande av en miljökonsekvensbeskrivning.

Undersökningen, samt kommunens ställningstagande, samråddes i samband med att detaljplanen var utställd på samråd, 2024-05-20 – 2024-06-12. Länsstyrelsen och övriga berörda myndigheter delar kommunens bedömning, varför ett särskilt beslut, som avgör ärendet, har fattats. Motiv, samt de omständigheter som ligger till grund för beslutet, framgår i denna undersökning. Beslutet får, enligt 6 kap. 8§ miljöbalken, inte överklagas.

KORT OM PROJEKTET

Planområdet ligger i Jordbro företagsområde och innefattar cirka 240 kvadratmeter. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för en ny in- och utfart till fastigheten Jordbromalm 3:1 längs med Däntorpsvägen, som är del av fastigheten Jordbromalm 6:2, genom att släcka ut utfartförbud i de två gällande detaljplanerna.

BESLUT OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Planförslaget bedöms inte påverka miljö, naturvärden, sociala eller kulturella värden negativt i någon större utsträckning. Kommunen bedömer därför att förslaget till detaljplan inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Sammanfattad bedömning tabell 1-6		Betydande miljöpåverkan	
		JA	NEJ
1	Miljömål		X
2	Natur		X
3	Sociala värden		X
4	Kulturella värden		X
5	Risk för hälsa om miljö		X
6	Övriga värden		X

PLANÅTGÄRDER

- Trafikanalys tas fram under planarbetet för att säkerställa trafiksäkerhet för gång- och cykeltrafik.

Kommunstyrelseförvaltningen
Samhällsutvecklingsavdelningen / Planenheten

MILJÖMÅL

BESKRIVNING AV NULÄGET

2015 antog världens stats- och regeringschefer 17 globala mål och Agenda 2030 som beskriver hur världen ska arbeta för hållbar utveckling genom att utrota extrem fattigdom, att minska ojämlikheter och orättvisor, att lösa klimatkrisen och att säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. I Sverige är kommuner inkluderade i genomförandet av målen. Planförslaget berörs av målen ”Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt”, ”Hållbar industri och innovationer och infrastruktur” och ”Hållbara städer och samhällen”.

Sveriges riksdag har tagit beslut om svenska miljömål (miljökvalitetsmål). De är 16 stycken och utgör en gemensam riktning för det svenska miljöarbetet. Utifrån länets utmaningar har Stockholms länsstyrelse valt att prioritera följande sex mål: begränsad klimatpåverkan, frisk luft, giftfri miljö, ingen övergödning, god bebyggd miljö och ett rikt växt- och djurliv. Kommunernas roll i arbetet för att uppnå miljömålen är att översätta nationella och regionala mål till lokala mål och åtgärder som blir verktyg i den lokala politiken. Planförslaget berörs av målet ”god bebyggd miljö”.

De kommunala miljömålen i Haninge utgår från översiktsplanen, vars vision bland annat slår fast att kommunen ska bedriva ett aktivt miljö- och klimatarbete. Till visionen hör planeringsinriktningar, som konkretiserar visionen, samt riktlinjer som visar den utvecklingsinriktning som all planering av den fysiska miljön i kommunen ska eftersträva. De delar som är av relevans för miljöarbete och stadsbyggnad kan delas in i tre kategorier: 1) Fossilfria resor och transporter, 2) Hållbar stadsutveckling, 3) Rent vatten och naturens mångfald. Planförslaget berörs inte av någon av miljövisionerna.

Planförslagets påverkansgrad	Negativ	Något negativ	Neutral	Positiv
Agenda 2030				
Sveriges nationella miljömål				
Klimat och miljöpolitiskt program – Haninge kommun				

SAMMANFATTNING PÅVERKAN

Planförslagets påverkan på miljömålen är minimal då den föreslagna åtgärden inte medför någon förändring i markanvändning jämfört med nuläget.

Tabell 1. X =utan planåtgärd (X)= med planåtgärd

NATUR

BESKRIVNING AV NULÄGET

Planområdet innefattar ingen skyddad eller värdefull natur och ingår inte heller i någon sammanhängande grönsstruktur. Vidare omfattas planområdet inte av riksintresse för naturvård enligt MKB 3 kap. 6 §.

Dagvatten från planområdet avrinner via kommunens dagvattensystem vidare via diken och vattendrag till Husbyån. Husbyån omfattas av miljökvalitetsnormer för god ekologisk status med tidsfrist till 2027 och för god kemisk status. Husbyån har enligt senaste klassning måttlig ekologisk status och uppnår god kemisk status med undantag för överallt överskridande ämnen. Husbyån har stora värden för den biologiska mångfalden och är bland annat ett av länets viktigaste fortplantningsområden för havsöring. Urban markanvändning är en av flera betydande påverkanskällor på Husbyåns status.

Kommunstyrelseförvaltningen
Samhällsutvecklingsavdelningen / Planenheten

Enligt SGU:s (Sveriges geologiska undersökning) kartvisare består planområdet av isälvssediment och sand med hög genomsläpplighet. Hela Jordbro's företagsområde omfattas av grundvattenförekomsten Jordbromalm. Grundvattenförekomsten har fastställd miljö kvalitetsnorm för god kemisk grundvattenstatus och god kvantitativ status, båda med klassificering god idag. Enligt SGU är sårbarheten för grundvattenförekomsten hög, dvs. att föroreningar snabbt kan ta sig ner i förekomsten vid en eventuell olycka.

Planområdet omfattas dessutom av Länsstyrelsens beslut år 2020 om vattenskyddsområde med föreskrifter för Hanvedens grundvattentäkt. Detaljplaneområdet ingår i den sekundära skydds zonen. Beslutet reglerar bland annat att utsläpp av dagvatten från nya eller ombyggda allmänna bilvägar samt andra nya eller ombyggda hårdgjorda markytor för fordonstrafik med en yta större än 800 m² inte får ske utan tillstånd. Vidare får mark- och anläggningsarbeten inte ske utan tillstånd, med undantag för mindre arbeten som kan ske utan risk för förorening för grundvatten. Upplag av asfalt, oljegrus eller vägsalt är förbjudna och halkbekämpning ska ske på sådant sätt att användandet av vägsalt, saltinblandad sand och grus samt dammbindningsmedel minimeras. Deponering, omlastning, bearbetning och sortering av avfall, lagring som en del av att samla in avfall eller uppläggning av massor är förbjudet. Undantag från förbudet gäller för avfall som tillfälligt lagras i avvaktan på borttransport och på sådant sätt att risker för läckage minimeras.

Planförslagets påverkansgrad	Negativ	Något negativ	Neutral	Positiv
Naturmiljö				
Värdefulla naturtyper, arter och spridningssamband				
Skyddad natur				
Riksintressen				
Grundvatten				
Ytvatten				
Kumulativa effekter				

SAMMANFATTNING PÅVERKAN

Planområdet omfattas av skydds föreskrifterna för Hanvedens grundvattentäkt som skyddar mot ytterligare föroreningar i grundvattnet. Inom Husbyåns avrinningsområde gäller miljö kvalitetsnormer för god ekologisk och kemisk status som inte får negativt påverkas av genomförande av den förslagna detaljplanen.

Eftersom markanvändningen och andelen hårdgjord yta, och därigenom även avrinningen och dagvattnets föroreningshalt, inte väntas förändras vid genomförandet av den nya detaljplanen, bedöms den nya detaljplanen inte medföra någon påverkan på recipienten eller grundvattentäkten. Planens genomförande och den nya in- och utfartens drift och underhåll ska ske i enlighet med rådande skydds föreskrifterna.

Tabell 2. X = utan planåtgärd (X) = med planåtgärd

SOCIALA VÄRDEN

BESKRIVNING AV NULÄGET

Planområdet samt Jordbro företagsområde ligger strategiskt invid väg 259 och Nynäsvägen med förbindelse med E4/E20 och väg 73. Med kollektiva färdmedel nås området med pendeltåg och buss. Närmsta busshållplats, Dånatorpsvägen östra, är belägen cirka 500 meter från planområdet. Enligt

Kommunstyrelseförvaltningen
Samhällsutvecklingsavdelningen / Planenheten

översiktsplanen föreslås att satsningar i Jordbro i första hand fokuserar på sociala aspekter av hållbarhet och på att skapa attraktiva gång- och cykelstråk. Planområdet angränsar Dåntorpsvägen, som är en del av kommunens cykelhuvudstråk och förses med gatubelysning vid södra väggkanten.

Planområdet ligger i ett industriområde med begränsade rekreativmöjligheter och offentliga funktioner, bortsett från de vatten- och avloppsledningar som är anlagda längs med Dåntorpsvägen. Ett större utbud av service i form av restaurang, vårdcentral, bibliotek och småbutiker finns i Jordbro centrum på östra sidan av pendeltågsstationen. Planområdet omfattas inte av något riksintresse eller något skyddsområde med avseende på sociala värden.

Planförslagets påverkansgrad	Negativ	Något negativ	Neutral	Positiv
Tätorts- eller bostadsnära natur enligt 2 kap. 7 § PBL				
Rekreation 2 kap. 7 § PBL och 8 kap. 9 § PBL				
Riksintresse				
Offentlig service				
Offentliga rum				
Tystnad				
Kommunikation och tillgänglighet			(X)	
Trygghet			(X)	
Skyddade områden med avseende på sociala värden				

SAMMANFATTNING PÅVERKAN

Planområdet ingår i Jordbro företagsområde, som är och ska fortsatt vara en viktig del av kommunens näringsliv. Den föreslagna in- och utfarten som planförslaget möjliggör kan innebära viss påverkan på trafiksäkerhet och framkomlighet för gång- och cykeltrafikanterna. Dessa kommer utredas under planarbetet i trafikanalysen. GC-vägen ska därför bibehållas genomgående samtidigt som kupolplattor och belysningsåtgärd anläggs vid den nya in- och utfarten för att minimera risk för trafikolycka.

Då planförslaget enbart innebär anläggning av en ny in- och utfart bedöms genomförandet inte bidra till någon påverkan på sociala värden jämfört med dagens situation. Genomförandet av planen medför inte heller någon negativ inverkan på befintliga natur- och kulturvärden eller på det rörliga friluftslivets möjligheter, och planförslaget går därför att genomföra utan att strida mot riksintressen enligt 4 kap. 2 och 4 §§ Miljöbalken.

Tabell 3 X =utan planåtgärd (X)= med planåtgärd

KULTURELLA VÄRDEN

BESKRIVNING AV NULÄGET

Planområdet består idag av gatan Dåntorpsvägen och asfalterad mark planlagd för industriändamål som primärt används för logistik och transport. Ingen befintlig bebyggelse förekommer inom planområdet. Vidare finns det inte några kända fornlämningar eller andra kulturhistoriskt värdefulla lämningar inom planområdet. Planområdet omfattas inte av riksintresse för kulturmiljövård enligt MK 3 kap 6 §.

Påverkansgrad	Negativ	Något negativ	Neutral	Positiv
Landskapsbild				
Byggnadsminnen				
Fornlämningar				

Kommunstyrelseförvaltningen
Samhällsutvecklingsavdelningen / Planenheten

Kulturhistoriska landskap och byggnader				
Riksintresse				
SAMMANFATTNING PÅVERKAN				
Planområdet omfattas inte av några särskilda förhållningssätt, och planförslaget bedöms därför inte påverka något kulturellt värde. Eftersom planförslaget medför ingen byggrätt bedöms påverkan på landskapsbilden i området vara minimal.				

Tabell 4 X =utan planåtgärd (X)= med planåtgärd

RISK FÖR HÄLSA OCH MILJÖ				
BESKRIVNING AV NULÄGET				
<p>Enligt Östra Sveriges luftvårdsförbunds kartläggning ligger luftföroreningshalterna (PM10 och NO₂) inom planområdet under miljö kvalitetsnormer för både dygns- och årsmedelvärden. Radonnivån inom planområdet är inte förhöjd och ingen känd förorenad mark förekommer inom eller i anslutning till planområdet. Ett antal tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter förekommer inom industriområdet, de ligger dock inte i direkt anslutning till planområdet. Planområdet är belägen inom urban miljö och dessutom omringad av verksamheter varvid halter av förorenande ämnen över bakgrundshalten inte kan uteslutas i marken.</p> <p>Då planområdet består av isälvs sediment och sand anses marken inom planområdet ha god bärighet. Planområdet ingår inte i ras- och skredriskområden identifierade av IVL svenska miljöinstitut.</p> <p>I IVL svenska miljöinstitutets analys av sänkor i landskapet och markförhållanden år 2013 klassificeras hela Jordbro företagsområde som en sänka som riskerar att översvämmas. Inom planområdet finns det ingen lågpunkt enligt Länsstyrelsens skyfallskartering.</p> <p>Planområdet är utsatt för bullernivåer mellan 60–70 dB och maxvärden över 90 dB ekvivalent ljudnivå. Andel tung trafik längs med Däntorpsvägen är 28% enligt den kommunövergripande bullerutredningen framtagen år 2020. Tillfart till planområdet sker i dagsläget vid fastighetens norra och södra sida. Vid den södra tillfarten finns har övergångställen anlagts.</p>				
Påverkan	Negativ	Något negativ	Neutral	Positiv
Luftkvalitet och växthusgaser				
Buller				
Risk för olyckor		X	(X)	
Förorenade områden och miljöfarlig verksamhet				
Översvämning				
Markförhållanden				
Strålning				
Lokalklimat				
SAMMANFATTNING PÅVERKAN				
Eftersom planförslaget innebär ingen nybebyggelse bedöms planens genomförande inte medföra någon större påverkan på hälso- och miljöriskbilden.				
I samband med markarbeten/schakt i urban miljö bör schaktmassorna alltid kontrolleras avseende föroreningshalt för att säkerställa korrekt masshantering. Då planområdet är beläget inom vattenskyddsområde behöver markarbeten godkännas av tillsynsmyndigheten.				

Kommunstyrelseförvaltningen
 Samhällsutvecklingsavdelningen / Planenheten

Den tänkta in- och utfarten beräknas inte bidra till någon utökad trafik i det större området, utan är tänkt att effektivisera logistiken inom en enskild fastighet genom att omdirigera befintligt trafikflödet. In- och utfarten bedöms däremot utgöra en ytterligare kontaktyta mellan fordons- och gång- och cykeltrafik, vilket bedöms kunna marginellt öka risk för trafikolyckor. Under planarbetet ska en trafikanalys tas fram med syfte att utreda och minimera risk kopplad till trafiksäkerhet.

Tabell 5. X =utan planåtgärd (X)= med planåtgärd

ÖVRIGA VÄRDEN				
BESKRIVNING AV NULÄGET				
Planområdet omfattas inte av riksintressen för trafikslagets anläggningar MB 3 kap. 8 § eller totalförsvaret MB 3 kap. 9 §. Det finns fjärrvärmesledningar inom planområdet.				
Påverkansgrad	Negativ	Något negativ	Neutral	Positiv
Övriga riksintressen				
Energiförsörjning				
SAMMANFATTNING PÅVERKAN				
Planförslaget bedöms inte medföra någon påverkan på övriga riksintressen eller områdets energiförsörjning.				

Tabell 6. X =utan planåtgärd (X)= med planåtgärd

EKOSYSTEMTJÄNSTER
BAKGRUND
<p>Ekosystemtjänster är alla produkter och tjänster som naturens ekosystem ger oss människor. Tjänsterna är indelade i fyra grupper utifrån vilken funktion de har. Dessa grupper är: försörjande, reglerande, kulturella och stödjande.</p> <p>Försörjande ekosystemtjänster är de livsnödvändiga resurser som naturen tillhandahåller, till exempel syre, rent vatten och råvaror</p> <p>Kulturella ekosystemtjänster omfattar andliga och upplevelsemässiga värden som bidrar till vårt välbefinnande, till exempel skönhet, inspiration och rekreation</p> <p>Reglerande ekosystemtjänster är nyttan människor har av ekosystemfunktioner som påverkar miljöfaktorer, till exempel klimat, översvämningar och avfallsnedbrytning</p> <p>Stödjande ekosystemtjänster är grundläggande funktioner i ekosystemen som är en förutsättning för alla de andra ekosystemtjänsterna, till exempel fotosyntes och biokemiska kretslopp</p> <p>I planeringen behöver ekosystemtjänsterna synliggöras och vara kända för att göra avväganden mellan olika intressen. Det finns också möjlighet att skapa nya ekosystemtjänster när vi bygger och förvaltar, framförallt i områden där det råder brist på ekosystemtjänster. Det finns idag flera nationella mål som lyfter vikten av ekosystemtjänster i den byggda miljön och i planering:</p> <p>”Senast år 2018 ska betydelsen av biologisk mångfald och värdet av ekosystemtjänster vara allmänt kända och integreras i ekonomiska ställningstaganden, politiska avväganden och andra beslut i samhället där så är relevant och skäligt”</p>

Kommunstyrelseförvaltningen
Samhällsutvecklingsavdelningen / Planenheten

- Etappmål för miljömålet Ett rikt växt och djurliv

”Senast 2025 ska en majoritet av kommunerna ta tillvara och integrera stadsgrenska och ekosystemtjänster i urbana miljöer vid planering, byggande och förvaltning i städer och tätorter”
- Etappmål inom Strategi för Levande städer

BESKRIVNING NULÄGE

Den försörjande ekosystemtjänsten som förekommer inom planområdet är dricksvatten i form av ovannämnda Jordbromalms grundvattenförekomst. Grundvattenförekomsten har hög sårbarhet och omfattas av Länsstyrelsens beslut om vattenskyddsområde med föreskrifter.

SAMMANFATTNING PÅVERKAN

Markanvändningen och andelen hårdgjord yta väntas inte förändras jämfört med nuläget. Därmed bedöms ingen ytterligare ekosystemtjänst tillkomma i samband med planförslagets genomförande. Planförslaget bedöms inte heller medföra någon påverkan på grundvattentäkten och dess befintliga ekosystemtjänst.

MILJÖBEDÖMNINGEN UTFÖRD AV:

Yinan Zhang, planarkitekt

Sanna Uimonen Robertson, miljöplanerare